

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี

ว่าด้วยเครื่องแบบลูกจ้างประจำ

พ.ศ. 2527

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดให้ลูกจ้างประจำมีเครื่องแบบเป็นลักษณะเดียวกัน เพื่อ
ความเป็นระเบียบเรียบร้อยและประหยัด คณะรัฐมนตรีจึงวางระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑. ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยเครื่องแบบ
ลูกจ้างประจำ พ.ศ. ๒๕๒๗”

ข้อ ๒. ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๘ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๒๗ เป็นต้นไป

ข้อ ๓. ให้ยกเลิกระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ มติของคณะรัฐมนตรีและคำสั่งอื่นใด
ในส่วนที่กำหนดไว้แล้วในระเบียบนี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้และให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ ๔. ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับแก่ลูกจ้างประจำ

ข้อ ๕. ในระเบียบนี้

“เครื่องแบบ” หมายความว่า เครื่องแต่งกายทั้งหลาย รวมทั้งเครื่องหมาข่างๆ
ตลอดจนสิ่งประกอบเครื่องแต่งกายอย่างอื่น ที่ได้กำหนดให้ลูกจ้างประจำแต่ง

“ลูกจ้างประจำ ” หมายความว่า ลูกจ้างประจำของส่วนราชการ ตาม
ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยลูกจ้างประจำของส่วนราชการ

ข้อ ๖. เครื่องแบบลูกจ้างประจำ มี ๒ ชนิด คือ

๖.๑ เครื่องแบบปฏิบัติงาน

๖.๒ เครื่องแบบพิธีการ มี ๓ ประเภท คือ

๖.๒.๑ เครื่องแบบปกติขาว

๖.๒.๒ เครื่องแบบครึ่งยศ

๖.๒.๓ เครื่องแบบเต็มยศ

ข้อ ๗. เครื่องแบบปฏิบัติงาน ประกอบด้วย

๗.๑ หมวก

๗.๑.๑ ลูกจ้างประจำชาย ให้ใช้หมวกได้ ๒ แบบ คือ

แบบที่ ๑ หมวกทรงหม้อตาลสีประเภทสีกาก็ กะบังหน้า ทำ
ด้วยหนังหรือวัสดุเทียมหนังสีดำ สายรัดคางหนังหรือวัสดุเทียมหนังสีดำ มีคুমโลหะสีทองตราครุฑฟ้าฟ้าขนาด

เล็กติดที่ข้างหมวกข้างละ ๑ คม ผ้าพันหมวกสีดำที่หน้าหมวกติดตราครุฑพ่าห์ในบัวกระหนก ทำด้วย โลหะสีทองสูง ๖.๕ เซนติเมตร

แบบที่ ๒ หมวกเก็บทรงอ่อนสีประเภทสีกาเกี หน้าหมวก ติดตราครุฑพ่าห์ทำด้วยโลหะสีทอง หรือปักด้วยด้ายหรือไหมสีเหลือง สูง ๔.๕ เซนติเมตร

๗.๑.๒ ลูกจ้างประจำหญิง ให้ใช้หมวกอนุโลมตามหมวกของ ลูกจ้างประจำชาย แบบที่ ๒ แต่พับปีก

๗.๒ เสื้อ

๗.๒.๑ ลูกจ้างประจำชาย ให้ใช้เสื้อคอพับสีประเภทสีกาเกี แขนยาวรัด ข้อมือ มีคอกที่ข้อมือข้างละ ๑ คม หรือแขนสั้น ตัวเสื้อผ่าอกตลอด มีสาบติดคอกตามแนวอกเสื้อ ๕ คม ระยะห่างกันพอควร มีกระเป๋ายึดติดที่หน้าอกเสื้อข้างละ ๑ กระเป๋า เป็นกระเป๋าสีมีแถบอยู่ตรงกลางตาม ทางดิ่งกว้าง ๓.๕ เซนติเมตร มีใบปกกระเป๋ารูปมนชายกลางแหลม หรือเป็นกระเป๋าสีชนิดไม่มี แถบกลาง กระเป๋าและใบปกกระเป๋าเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า มุมกระเป๋าและมุมปกกระเป๋าเป็นรูปตัดพองาที่ปากกระเป๋า ทั้งสองข้างติดคอกข้างละหนึ่งคอกสำหรับขัดใบปกกระเป๋า ติดเครื่องหมายแสดงสังกัด ที่ปกคอเสื้อ ด้านหน้าทั้งสองข้าง ที่ไหล่เสื้อ ๒ ระดับอินทรรณูสีเดียวกับเสื้อ ยาวตามความยาวของบ่า เย็บติดกับเสื้อ เนื้อบ่าทั้งสองข้างจากไหล่ไปคอ ปลายมน ด้านไหล่กว้าง ๔ เซนติเมตร ด้านคอกกว้าง ๓ เซนติเมตร ตอน ปลายขัดคอกติดกับตัวเสื้อ

คอกที่ใช้กับเสื้อเป็นรูปกลมแบน ทำด้วยวัตถุหรือโลหะสีเดียวกับเสื้อ

๗.๒.๒ ลูกจ้างประจำหญิง ให้ใช้เสื้อได้ ๒ แบบ

แบบที่ ๑ อนุโลมตามแบบเสื้อของลูกจ้างประจำชาย

แบบที่ ๒ เสื้อคอเบะปล่อยเอวสีประเภทสีกาเกี

สีเดียวกับกระโปรงหรือกางเกง แขนสั้นเนื้อสอกเล็กน้อย ผ่าอกตลอด ติดคอกทำด้วยวัตถุสีเดียวกับเสื้อ ๓ คม ต่อด้านหน้าและด้านหลัง ยาวตามตัว มีกระเป๋าล่างข้างละ ๑ กระเป๋า เจาะเฉียงเล็กน้อย ไม่มีใบปก กระเป๋า ติดเครื่องหมายแสดงสังกัดที่ปกคอเบะทั้งสองข้าง

ผู้ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์จะประดับแพรแถบ เครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่อกเสื้อด้านซ้ายก็ได้

๗.๓ อินทรรณู ให้ใช้อินทรรณูอ่อน มีเครื่องหมายบนอินทรรณูสีเหลือง หรือ สีทอง ตามแบบท้ายระเบียบ มีแถบกว้าง ๑ เซนติเมตร และมีวงกลมขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางวงใน ๑ เซนติเมตร อยู่เหนือแถบบน ในกรณีมีมากกว่า ๑ แถบ ให้เว้นระยะระหว่างแถบ ๖ มิลลิเมตร และให้ ประดับดังนี้

๗.๓.๑ ลูกจ้างประจำซึ่งดำรงตำแหน่งที่กระทรวงการคลังกำหนด อยู่ในหมวดกิ่งฝีมือ และได้รับค่าจ้างตั้งแต่ขั้นต่ำของอัตราเงินเดือนข้าราชการ พลเรือนระดับ ๒ หรือผู้ดำรงตำแหน่งในหมวดอื่นๆ นอกจากหมวดกิ่งฝีมือและหมวดแรงงานและได้รับค่าจ้างตั้งแต่ขั้นต่ำของอัตราเงินเดือนข้าราชการพลเรือนระดับ ๒ แต่ไม่สูงกว่าอัตราเงินเดือนขั้นต่ำของข้าราชการพลเรือนระดับ ๓ มี ๑ แถบ

๗.๓.๒ ลูกจ้างประจำซึ่งดำรงตำแหน่งที่กระทรวงการคลังกำหนดอยู่ในหมวดฝีมือ หรือหมวดอื่นๆ และได้รับค่าจ้างตั้งแต่อัตราเงินเดือนขั้นต่ำของข้าราชการพลเรือนระดับ ๓ แต่ไม่ถึงขั้นต่ำของอัตราเงินเดือนข้าราชการพลเรือนระดับ ๖ ยกเว้นหมวดแรงงานและหมวดกิ่งฝีมือ มี ๒ แถบ

๗.๓.๓ ลูกจ้างประจำซึ่งได้รับค่าจ้างตั้งแต่อัตราเงินเดือนขั้นต่ำของข้าราชการพลเรือนระดับ ๖ ขึ้นไป มี ๓ แถบ

สำหรับลูกจ้างประจำซึ่งดำรงตำแหน่งที่กระทรวงการคลังกำหนด อยู่ในหมวดแรงงาน หรือเป็นผู้ดำรงตำแหน่งในหมวดอื่นๆ และได้รับค่าจ้างไม่ถึงขั้นต่ำของอัตราเงินเดือนข้าราชการพลเรือนระดับ ๒ ไม่มีเครื่องหมายอินทรี

๗.๔ กางเกง กระโปรง

๗.๔.๑ ลูกจ้างประจำชายให้ใช้กางเกงขาสั้นสีประเภทสีทากี ไม่พับปลายขา

๗.๔.๒ ลูกจ้างประจำหญิงให้ใช้กระโปรงสีประเภทสีทากี ยาวปิดเข่า หรือกางเกงขาสั้นสีประเภทสีทากี ไม่พับปลายขา

๗.๕ เข็มขัด

๗.๕.๑ ลูกจ้างประจำชาย ให้ใช้เข็มขัดทำด้วยหนังหรือวัสดุเทียมหนัง หรือด้ายถักสีดำ หัวเข็มขัดกว้าง ๓.๕ เซนติเมตร ยาว ๕ เซนติเมตร ทำด้วยโลหะสีทองเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าทางนอน มีครุฑคูนูนอยู่กึ่งกลางหัวเข็มขัด

๗.๕.๒ ลูกจ้างประจำหญิง ให้ใช้เข็มขัดทำด้วยหนังหรือวัสดุเทียมหนัง หรือด้ายถักสีดำ หัวเข็มขัดกว้าง ๒.๕ เซนติเมตร ยาว ๔ เซนติเมตร ทำด้วยโลหะสีทองเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าทางนอน มีครุฑคูนูนอยู่กึ่งกลางหัวเข็มขัด สำหรับเสื้อแบบที่ ๒ จะไม่ใช่เข็มขัดก็ได้

๗.๖ รองเท้า ถุงเท้า

๗.๖.๑ ลูกจ้างประจำชาย ให้ใช้รองเท้านุ่มสันหรือหุ้มข้อทำด้วยหนังหรือวัสดุเทียมหนังสีดำ แบบเรียบไม่มีลวดลาย ถุงเท้าสีดำ

๗.๖.๒ ลูกจ้างประจำหญิง ให้ใช้รองเท้านุ่มสันหรือรัดสันทำด้วยหนังหรือวัสดุเทียมหนังสีดำ ไม่มีลวดลาย ส้นสูงไม่เกิน ๑๐ เซนติเมตร

๓.๓ เครื่องหมายแสดงสังกัด ให้มีรูปเครื่องหมายอนุโลมตามแบบของ
เครื่องแบบข้าราชการ ทำด้วยโลหะโปร่งสีทอง หรือปักด้วยด้ายหรือไหมสีเหลืองไม่มีขอบสูง ๒
เซนติเมตร

๓.๔ ป้ายชื่อและตำแหน่ง ให้ระบุ ชื่อตัว ชื่อสกุล และตำแหน่งด้วย
ตัวหนังสือสีขาวบนป้ายชื่อ พื้นสีดำ ขนาดกว้าง ๒.๕ เซนติเมตร ยาว ๓.๕ เซนติเมตร และให้ติดที่อกเสื้อ
เบื้องบนด้านขวา

ข้อ ๘ ส่วนราชการใดจำเป็นต้องกำหนดเครื่องแบบปฏิบัติงานของลูกจ้างประจำ
แตกต่างจากระเบียบนี้ ให้กระทรวงเจ้าสังกัดขอทำความตกลงกับผู้รักษาการตามระเบียบนี้

ข้อ ๙ เครื่องแบบปกติขาว ประกอบด้วย

๙.๑ หมวก

๙.๑.๑ ลูกจ้างประจำชาย ให้ใช้หมวกทรงหม้อตาลสีขาว กระบังหน้าทำ
ด้วยหนังหรือวัสดุเทียบหนังสีดำ สายรัดคางสีทองกว้าง ๑ เซนติเมตร มีดุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ ขนาด
เล็ก ติดที่ข้างหมวกข้างละ ๑ ดุม ฝักพันทรงสีดำ ที่หน้าหมวกติดตราครุฑพ่าห์ปักคั่นสีทอง สูง ๕
เซนติเมตร บนหมอนสักหลาดสีขาว

๙.๑.๒ ลูกจ้างประจำหญิง ให้ใช้หมวกแก๊ปทรงอ่อนพับปักสีขาว
สายรัดคางสีทอง มีดุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ขนาดเล็กติดที่ข้างหมวก ข้างละ ๑ ดุม ฝักพันทรงสีดำ ที่
หน้าหมวกติดตราครุฑพ่าห์ปักคั่นสีทอง สูง ๔.๕ เซนติเมตร บนหมอนสักหลาดสีขาว

การสวมหมวกให้สวมในโอกาสอันสมควร

๙.๒ เสื้อ

๙.๒.๑ ลูกจ้างประจำชาย ให้ใช้เสื้อแบบราชการสีขาวตามแบบของ
ข้าราชการฝ่ายพลเรือน ใช้ดุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ขนาดใหญ่ ๕ ดุม

๙.๒.๒ ลูกจ้างประจำหญิง ให้ใช้เสื้อนอกคอเบะสีขาวแบบคอแหลม
หรือคอป้าน แขนยาวถึงข้อมือ มีตะเข็บหลัง ๔ ตะเข็บ ที่แนวสาบอกมีดุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์
ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง ๑.๕ เซนติเมตร ๓ ดุม สำหรับแบบเสื้อคอแหลม และ ๕ ดุม สำหรับแบบเสื้อคอป้าน มี
กระเป๋าล่างข้างละ ๑ กระเป๋า เป็นกระเป๋าเจาะเฉียงเล็กน้อย ไม่มีใบปกกระเป๋า และให้ใช้เสื้อมีคอพับแขนยาว
สีขาว ผูกฝักพันทรงสีดำเงื่อนกลาสี

ผู้ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้ประดับแพรแถบ
เครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่อกเสื้อเบื้องซ้าย หรือเครื่องราชอิสริยาภรณ์ตามแต่โอกาส

๙.๓ อินทราฐ ให้ใช้อินทราฐแข็ง ตามแบบทำระเบียบ กว้าง ๔
เซนติเมตร ยาวตามความยาวของบ่า พื้นสักหลาดสีดำ มีแถบสีทองกว้าง ๘ เซนติเมตรเป็นขอบ ปักคั่นสีทองภายใน

ดอกประจํายามและใบเทศ ติดทับเสื่อเหนือบ่าทั้งสองข้างจากไหล่ไปคอ ด้านคอปลลายมนติดคุมโลหะสีทอง
ตราครุฑพ่าห์ขนาดเล็ก และให้ประดับดังนี้

๕.๓.๑ ลูกจ้างประจำซึ่งดำรงตำแหน่งที่กระทรวงการคลังกำหนดอยู่
ในหมวดกิ่งฝีมื้อ และได้รับค่าจ้างตั้งแต่ขั้นต่ำของอัตราเงินเดือนข้าราชการพลเรือนระดับ ๒ หรือผู้ดำรง
ตำแหน่งในหมวดอื่นๆ นอกจากหมวดกิ่งฝีมื้อและหมวดแรงงาน และได้รับค่าจ้างตั้งแต่ขั้นต่ำของอัตรา
เงินเดือนของข้าราชการพลเรือนระดับ ๒ แต่ไม่สูงกว่าอัตราเงินเดือนขั้นต่ำของข้าราชการพลเรือนระดับ ๓
มีลายดอกประจํายามและใบเทศ ๑ ซ่อ

๕.๓.๒ ลูกจ้างประจำซึ่งดำรงตำแหน่งที่กระทรวงการคลังกำหนด อยู่
ในหมวดฝีมื้อ หรือหมวดอื่นๆ และได้รับค่าจ้างตั้งแต่อัตราเงินเดือนขั้นต่ำของข้าราชการพลเรือน ระดับ ๓
แต่ไม่ถึงขั้นต่ำของอัตราเงินเดือนข้าราชการพลเรือนระดับ ๖ ยกเว้นหมวดแรงงานและ หมวดกิ่งฝีมื้อ
มีลายดอกประจํายามและใบเทศ ๒ ซ่อ

๕.๓.๓ ลูกจ้างประจำซึ่งได้รับค่าจ้างตั้งแต่อัตราเงินเดือนขั้นต่ำของ
ข้าราชการพลเรือนระดับ ๖ ขึ้นไป มีลายดอกประจํายามและใบเทศ ๓ ซ่อ

๕.๔ กางเกง กระโปรง

๕.๔.๑ ลูกจ้างประจำชาย ให้ใช้กางเกงขาวสีขาวยาวไม่พับปลายขา

๕.๔.๒ ลูกจ้างประจำหญิง ให้ใช้กระโปรงสีขาว ตีเกล็ดด้านหน้า ๒
เกล็ด และด้านหลัง ๒ เกล็ด ขาวปิดเข่า ปลายบานเล็กน้อย ใช้กับแบบเสื่อคอแหลม หรือกระโปรงสีขาวปิด
เข่า ปลายบานเล็กน้อย ใช้กับเสื่อคอป้าน

๕.๕ รongเท้า ถุงเท้า

๕.๕.๑ ลูกจ้างประจำชาย ให้ใช้รongเท้าหุ้มส้นหนังหรือวัสดุเทียมหนัง
สีดำชนิดผูก แบบเรียบ ไม่มีลวดลาย ถุงเท้าสีดำ

๕.๕.๒ ลูกจ้างประจำหญิง ให้ใช้รongเท้าหุ้มส้นหนังหรือวัสดุเทียม
หนังสีดำ แบบปิดปลายเท้า ส้นสูงไม่เกิน ๑๐ เซนติเมตร ไม่มีลวดลาย ถุงเท้ายาวสีเนื้อ

๕.๖ เครื่องหมายแสดงสังกัด ให้มีเครื่องหมายแสดงสังกัดทำด้วยโลหะ
โปรงสีทอง ไม่มีขอบ สูง ๒ เซนติเมตร ตามข้อ ๗.๗ ติดที่คอเสื่อด้านหน้าทั้งสองข้าง

ข้อ ๑๐ เครื่องแบบครึ่งยศ มีลักษณะและส่วนประกอบเช่นเดียวกับเครื่องแบบปกติ
ขาว เว้นแต่กางเกงหรือกระโปรงให้ใช้ผ้าสีดำ ประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์

ข้อ ๑๑ เครื่องแบบเต็มยศ มีลักษณะและส่วนประกอบเช่นเดียวกับเครื่องแบบครึ่งยศ
สวมสายสะพาย

ข้อ ๑๒ ให้ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีรักษาการตามระเบียบนี้ และให้มีอำนาจ
ตีความและวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๘ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๓

พลเอก ประจวบ สุนทราวงกูร

(ประจวบ สุนทราวงกูร)

รองนายกรัฐมนตรี รักษาราชการแทน

นายกรัฐมนตรี